# ds. J. de Bruin, preek over Zondag 6 van de Heidelbergse Catechismus, gehouden in de Jeruzalemkerk (Chr. Geref. Kerk) te Rotterdam-Kralingen op 19-2-2023.

Votum en groet.

Zingen: Psalm 98:1:
Zingt, zingt een nieuw gezang den HEERE,
Dien groten God, die wond'ren deed;
Zijn rechterhand, vol sterkt' en ere,
Zijn heilig' arm wrocht heil na leed.
Dat heil heeft God nu doen verkonden;
Nu heeft Hij Zijn gerechtigheid,
Zo vlekkeloos en ongeschonden,
Voor 't heidendom ten toon gespreid.

Lezen: De Heilige Wet des Heeren:
Toen sprak God al deze woorden, zeggende:
Ik ben de HEERE uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb.
1. Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben.
2. Gij zult u geen gesneden beeld, noch enige gelijkenis maken, van hetgeen boven in den hemel is, noch van hetgeen onder op de aarde is, noch van hetgeen in de wateren onder de aarde is. Gij zult u voor die niet buigen, noch hen dienen; want Ik, de HEERE uw God, ben een ijverig God, Die de misdaad der vaderen bezoek aan de kinderen, aan het derde, en aan het vierde lid dergenen, die Mij haten; En doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij liefhebben, en Mijn geboden onderhouden.
3. Gij zult den Naam des HEEREN uws Gods niet ijdellijk gebruiken; want de HEERE zal niet onschuldig houden, die Zijn Naam ijdellijk gebruikt.
4. Gedenkt den sabbatdag, dat gij dien heiligt. Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen; Maar de zevende dag is de sabbat des HEEREN uws Gods; dan zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch uw dienstmaagd, noch uw vee, noch uw vreemdeling, die in uw poorten is; Want in zes dagen heeft de HEERE den hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij rustte ten zevenden dage; daarom zegende de HEERE den sabbatdag, en heiligde denzelven.
5. Eer uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land, dat u de HEERE uw God geeft.
6. Gij zult niet doodslaan.
7. Gij zult niet echtbreken.
8. Gij zult niet stelen.
9. Gij zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste.
10. Gij zult niet begeren uws naasten huis; gij zult niet begeren uws naasten vrouw, noch zijn dienstknecht, noch zijn dienstmaagd, noch zijn os, noch zijn ezel, noch iets, dat uws naasten is.

En de samenvatting van deze luidt:
‘Gij zult liefhebben den Heere, uw God, met geheel uw hart, en met geheel uw ziel, en met geheel uw verstand. Dit is het eerste en het grote gebod. En het tweede aan dit gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelven. Aan deze twee geboden hangt de ganse wet en de profeten’ (Matth. 22:37-40).

Zingen: Psalm 119:80:
Ai, zie, o HEER, dat ik Uw wet bemin;
Uw gunst vernieuw' mijn leven en mijn krachten.
Uw Godd'lijk woord is waarheid van 't begin;
Uw recht heeft nooit verandering te wachten;
Dies houd ik dat met een verblijden zin;
Leer door Uw Geest mij dat gestaâg betrachten.

Schriftlezing: Handelingen 8:26 t/m 40:
26 En een engel des Heeren sprak tot Filippus, zeggende: Sta op en ga heen tegen het zuiden, op den weg die van Jeruzalem afdaalt naar Gaza, welke woest is.
27 En hij stond op en ging heen. En zie, een Moorman, een kamerling en een machtig heer van Candacé, de koningin der Moren, die over al haar schat was, welke was gekomen om aan te bidden te Jeruzalem;
28 En hij keerde weder, en zat op zijn wagen, en las den profeet Jesaja. 29 En de Geest zeide tot Filippus: Ga toe en voeg u bij dezen wagen.
30 En Filippus liep toe, en hoorde hem den profeet Jesaja lezen, en zeide: Verstaat gij ook hetgeen gij leest?
31 En hij zeide: Hoe zou ik toch kunnen, zo mij niet iemand onderricht? En hij bad Filippus dat hij zou opkomen en bij hem zitten.
32 En de plaats der Schriftuur, die hij las, was deze: Hij is gelijk een schaap ter slachting geleid; en gelijk een lam stemmeloos is voor dien die het scheert, alzo doet Hij Zijn mond niet open.
33 In Zijn vernedering is Zijn oordeel weggenomen; en wie zal Zijn geslacht verhalen? Want Zijn leven wordt van de aarde weggenomen.
34 En de kamerling antwoordde Filippus en zeide: Ik bid u, van wien zegt de profeet dit, van zichzelven of van iemand anders?
35 En Filippus deed zijn mond open, en beginnende van diezelve Schrift, verkondigde hem Jezus.
36 En alzo zij over weg reisden, kwamen zij aan een zeker water; en de kamerling zeide: Ziedaar water; wat verhindert mij gedoopt te worden? 37 En Filippus zeide: Indien gij van ganser harte gelooft, zo is het geoorloofd. En hij antwoordende zeide: Ik geloof dat Jezus Christus de Zone Gods is.
38 En hij gebood den wagen stil te houden; en zij daalden beiden af in het water, zo Filippus als de kamerling, en hij doopte hem.
39 En toen zij uit het water waren opgekomen, nam de Geest des Heeren Filippus weg, en de kamerling zag hem niet meer; want hij reisde zijn weg met blijdschap.
40 Maar Filippus werd gevonden te Azóte; en het land doorgaande, verkondigde hij het Evangelie in alle steden, totdat hij te Cesaréa kwam.

Lezen: Zondag 6 van de Heidelbergse Catechismus:
Vraag 16 Waarom moet Hij een waarachtig en rechtvaardig mens zijn?
Antw. Omdat de rechtvaardigheid Gods vorderde, dat de menselijke natuur, die gezondigd had, voor de zonde betaalde; en dat een mens, zelf een zondaar zijnde, niet kon voor anderen betalen.
Vraag 17 Waarom moet Hij tegelijk waarachtig God zijn?
Antw. Opdat Hij, uit kracht Zijner Godheid, den last van den toorn Gods aan Zijn mensheid zou kunnen dragen, en ons de gerechtigheid en het leven zou kunnen verwerven en wedergeven.
Vraag 18 Maar wie is deze Middelaar, Die tegelijk waarachtig God en een waarachtig, rechtvaardig mens is?
Antw. Onze Heere Jezus Christus, Die ons van God tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking, en tot een volkomen verlossing geschonken is.
Vraag 19 Waaruit weet gij dat?
Antw. Uit het Heilig Evangelie, hetwelk God Zelf eerstelijk in het paradijs heeft geopenbaard, en daarna door de heilige patriarchen en profeten laten verkondigen, en door de offeranden en andere ceremoniën der Wet laten voorbeelden, en ten laatste door Zijn eniggeboren Zoon vervuld.

Gebed.

Zingen: Psalm 111: 2, 3 en 5:

Vers 2:
Des HEEREN werken zijn zeer groot;
Wie ooit daarin zijn lust genoot,
Doorzoekt die ijv'rig en bestendig;
Zijn doen is enkel majesteit,
Aanbiddelijke heerlijkheid,
En Zijn gerechtigheid onendig.

Vers 3:
Hij maakte, Hij, die heerlijk is,
Zijn wond'ren een gedachtenis;
Hij is barmhartig en genadig;
Hij gaf hun, die Hem vrezen, spijs;
En, Zijnen groten naam ten prijs,
Gedenkt Hij Zijns verbonds gestadig.

Vers 5:
't Is trouw, al wat Hij ooit beval;
Het staat op recht en waarheid pal,
Als op onwrikb're steunpilaren;
Hij is het, die verlossing zond
Aan al Zijn volk; Hij zal 't verbond
Met hen in eeuwigheid bewaren.

Na het amen van de preek zingen: Psalm 45:1

Preek:
Geliefde gemeente, in Handelingen 8 ontmoeten wij een arme zondaar, die had iets gehoord over de God van Israël, en dat liet hem niet los. Er begon een zoektocht in zijn leven. En hoe meer hij zoekt, hoe sterker hij tot de overtuiging kwam: Wil ik die God vinden waar mijn hart naar uitgaat, dan zal ik naar Israël moeten. Dan zal ik naar Jeruzalem moeten, want daar zal toch zeker die God van Israël te vinden zijn. Het is de Kamerling van Candacé; we hebben samen van hem gelezen. Hij heeft een lange reis ondernomen, jongens en meisjes. Toen kwam hij daar in Jeruzalem, en dat viel hem zó tegen. Hij dacht: 'Ik kan zo de kerk in.' Maar hij mocht de kerk niet in. Hij mocht de tempel niet in, want hij kwam uit het buitenland, en hij was een gesnedene. Hij was onvruchtbaar gemaakt, en dan mocht je niet in de tempel. Hij kon niet vinden wat hij zocht. Hij moest er buiten blijven. O ja, hij zag heel veel, als hij door de poorten van het grote Jeruzalem, en van de tempel naar binnen keek. Hij zag heel veel godsdienst, en heel veel bedrijvigheid. Maar waar hij uiteindelijk voor kwam, leek hij niet te vinden.

Was dan die hele lange reis voor niets geweest, om helemaal naar Jeruzalem te komen? Neen, want die reis viel ook onder de leiding van de Heere, en onder Zijn voorzienigheid. Al leek het alsof hij voor niets in de stad Jeruzalem gekomen was; het was niet zo. Want hij heeft daar een heel belangrijke les mogen leren: Het ligt niet in allerlei uiterlijk vertoon; het is niet te vinden in allerlei godsdienst. Maar deze kamerling heeft mogen leren: Het is te vinden in het Woord alléén. En de Heere heeft het zo gestuurd en geleid, dat hij in de stad Jeruzalem een stukje van Gods Woord in zijn bezit kreeg. En de Heere had precies dát deel voor hem uitgekozen, wat Hij ging gebruiken om hem God te doen vinden, als een arme zondaar.

Precies dat deel van het Woord, waarin deze kamerling mocht zien: In welke weg krijg ik God weer tot mijn Deel, en in welke weg kan ik van de zonde en de straf verlost worden? Het was de profetie van Jesaja. En hij voelde wel aan: 'Waar mijn hart naar uitgaat, dat moet ik hierin vinden.' En daarom wilde hij niet over de drukke rijksweg – zal ik maar zeggen – naar huis. Maar hij zegt tegen zijn koetsier: 'Ik wil langs een hele rustige weg naar huis. Het is wel een gevaarlijke weg en een woeste weg. Maar de Heere zal met ons meegaan, en daar wil ik in rust en stilte lezen.'

Zie je hem zitten? Misschien bent u het vanmorgen wel. Misschien ben jij het wel vanmorgen. Terwijl het in je hart leeft: 'Mijn ziel dorst naar God.' Je kan niets anders doen, dan vanmorgen zitten onder de prediking van het Woord. Kijk, daar zit de kamerling. Luister eens wat hij zegt. Hij is aan het lezen. En dan wordt er een woord gebruikt dat betekent: Hij leest niet vluchtig, maar heel nauwkeurig, als bij herhaling. Als hij een zinnetje niet begrijpt, leest hij het nog een keer, en nog een keer. En wat leest hij dan? 'Als een lam werd Hij ter slachting geleid, en als een schaap dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open. Hij is uit den angst en uit het gericht weggenomen.'

En hij snapt er niets van. Er komen vragen boven in zijn hart. Want u moet zich wel voorstellen: Daar op die koets zit wel een man die geleerd heeft, dat hij zondaar voor God is. En dan gaat hij lezen in de Bijbel, en dan leest hij over oordeel, en over je leven wordt weggenomen, en over een lam dat geslacht wordt. Dan komen er vragen bij hem boven. Over wie gaat het eigenlijk? Gaat dat nu over de persoon, die dit geschreven heeft, of over iemand anders? Stel nou dat het gaat over de persoon die het geschreven heeft. Stel dat het nu over deze profeet gaat, die ook een mens is. En als die al moet zeggen, dat hij als een lam ter slachting wordt geleid. Als die al moet zeggen, dat hij het oordeel verdiend heeft. Wat moet hem dan treffen, zondige zwarte Moorman?

Of zou het over iemand anders gaan? Hij wist het niet. Hij kwam er niet uit, en hij zou het nooit geweten hebben, als God in Zijn barmhartigheid en goedertierenheid niet een verkondiger van de zeer blijde boodschap tot deze arme zondaar had gezonden. En de Heere heeft Filippus gezonden, en zo mag Filippus bij de wagen komen. Hij mag naast die zondaar gaan zitten, want Filippus is ook niet meer dan een zondaar. En vanaf diezelfde plaats mag hij de Christus gaan verkondigen, als het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt. En daar zijn we precies bij de kern van zondag 6.

We schrijven boven de prediking: Zie het Lam Gods. Drie gedachten:

1. Hij is een gepast Lam.
2. Hij is een geschonken Lam.
3. Hij is het gepredikte Lam.

Uit het onderwijs van de zondagen 2 t/m 5 - die nu achter ons liggen - hebben wij gehoord dat de rechtvaardige God u, jou en mij als zondaar moet straffen. Daarmee is geen onrecht in God gevonden. Want God is en blijft de grote rechtvaardige God, Die de zonde niet ongestraft kan laten. Zijn heilig recht eist betaling van de schuld, en eist de straf op de zonde. We hebben gehoord, dat er inderdaad een lichtstraal te midden van die donkere klanken ging schijnen. Dat er een wonder van wedergeboorte mogelijk is.

Maar toen de Catechismus dieper ging afdalen, en ons liet weten dat er voor die schuld betaald moet worden, door een bloot (= een enkel) schepsel, en dat er nu werkelijk niemand is die dat zou kunnen doen. Ach, als dat een werkelijkheid in je leven wordt, en je zit dan op de puinhopen van je leven, dan is alle hoop op verlossing verloren. Dan ga je wanhopen aan jezelf. Ja, maar één ding zal de Heere je gaan leren: Je zult nooit wanhopen aan God, daar zorgt Hij wel voor. Want wat hebben wij de vorige keer gehoord? Dat er gezocht kán worden! Dat kán dus. Naar een Middelaar en Verlosser, Die wel bij machte is om een verloren zondaar voor eeuwig te behouden. Er is dus een geschikte Middelaar. Het is dus bij God mogelijk, dat Iemand anders voor je schuld betalen kan. En dat is al zo'n wonder gemeente, dat God van eeuwigheid al gezorgd heeft voor een unieke Middelaar en Verlosser.

En daarom, wanhoop toch nooit aan God, Die daar Zelf voor gezorgd heeft. Want de Heere heeft in Zijn oneindige wijsheid voor zulk een waarachtig rechtvaardig Mens gezorgd. Die nochtans groter is dan alle schepselen, groter dan een schaap, of een engel. Een Mens Die ook waarachtig God is. En zo Eén is er. En als Die er is, kun je Hem zoeken. En als Die er is, kun je Hem vinden. Want de Heere heeft het Zelf gezegd: Die zoekt, zal vinden. Daarom hoop ik maar dat hier vanmorgen veel arme, missende mensen zitten. Want zoeken doe je, als je wat mist. Het zou een wonder zijn, als hier in de gemeente van Kralingen vele kinderen, jongeren en ouderen zouden zijn, die geleerd hebben dat ze zo Eén nodig hebben. Dat er in hun leven een zoektocht begonnen is, omdat ze deze Middelaar en deze Verlosser zo missen. Dat ze hebben ervaren: 'Als ik Hem heb, dan ben ik behouden. Maar als ik Hem niet heb, ben ik eeuwig verloren.'

En wat gaat de onderwijzer nu doen in zondag 6, nadat hij in zondag 5 aangewezen heeft dat die Middelaar en Verlosser er is? Hij gaat er in zondag 6 dieper op in, en Hij gaat laten weten aan welke eisen deze Middelaar en Verlosser moet voldoen. Ik zou het heel eenvoudig zo kunnen zeggen: Hij gaat hier onderwijs geven over de Persoon, Die bij machte is om je van je schuld te verlossen, en de straf te dragen. En dat is nodig, gemeente.

We zullen straks horen: Het is de Heere Jezus Christus, Die van God geschonken is. Maar wil een mens in Hem geloven; wil een arme zondaar in Hem leren geloven, dan moet er kennis van deze Persoon komen. Kennis waardoor je gaat verstaan, waarom Hij zo'n gepaste Middelaar en Verlosser is. Daarom gaat de onderwijzer in zondag 6 nog even verder met het onderwijs over deze Persoon. Waarom moet Hij nu een waarachtig en een rechtvaardig Mens zijn?

Dat is het eerste: Een Mens. Misschien kunt u het zich herinneren vanuit zondag 3, dat de mens het kroonjuweel was van de schepping. De mens was u, die mens waren jij en ik. We stonden boven alle andere schepselen. En met het volle bewustzijn van ons verstand leefden wij tot eer van God, loofden wij Hem en prezen Hem. Maar nu hebben wij mensen ons van die grote, heerlijke gaven beroofd. Wij stonden in een hele goede verhouding met God. Een verhouding die het karakter draagt van een verbond.

En al komen wij dat woord in de Schrift niet tegen, maar onze vaderen hebben gesproken over het werkverbond. En daarmee zei de Heere God als de Schepper van de mens: 'Ik heb je geschapen om Mij te eren, om Mij lief te hebben, om Mij te gehoorzamen. Ik heb je als mens geschapen, om zo voor Mijn aangezicht te kunnen leven. En Ik heb u beloofd, dat je het eeuwige leven zal ontvangen, als je Mij inderdaad vrijwillig zult liefhebben en zult blijven liefhebben. Maar o mens, als je Mij ongehoorzaam bent, dan zal Ik je moeten straffen. Dan komt er iets wat je niet weet, en dan komt er iets wat je niet kent. Dan zal de dood in de wereld komen. Dan zal je moeten sterven, ja, dan zul je eeuwig moeten sterven, en dat zal Ik als de rechtvaardige God doen. Ik zal je straffen vanwege je zonden.'

Zo lagen de afspraken er in het paradijs, gemeente. Dat waren eerlijke afspraken; dat waren rechte afspraken. Maar wij zijn ongehoorzaam geworden. Wij hebben dat verbond met God verbroken. Wij hebben de Vader op Zijn Vaderhart getrapt, en wij zijn het monster van de hel gaan dienen. Die vonden wij beter dan God. Maar daarmee zijn we de ellendigste mensen van de wereld geworden. En toch stapte de Heere niet van Zijn eis af.

Hij bleef komen, ook vandaag in de 21e eeuw, met de eis van de volkomen gehoorzaamheid aan Zijn Wet. Hij weet heel goed, dat u dat niet gedaan hebt, en dat jij dat niet gedaan hebt, en ik niet. En Hij weet heel goed, dat wij daarom in de schuld staan bij God. Nochtans zegt Hij: 'Doe dat en gij zult leven.' Maar bij die eis kwam er een tweede eis bij. Om te betalen voor de schuld, die je elke dag weer groter maakt. Nou, zegt de Heere: 'De Persoon die daarvoor moet betalen, dat moet een Mens zijn.' Dat is de Goddelijke logica. Dat is helemaal in overeenstemming met Gods gerechtigheid.

Want een mens heeft gezondigd, dus de mens moet betalen voor de schuld. Voelt u gemeente, dat de Heere altijd weer rechte wegen gaat met Zijn schepsel? En kijk, omdat nu de mens gezondigd heeft, zegt Gods recht: 'Die Middelaar en die Verlosser, Die Ik ga zenden, moet ook een Mens zijn. Een Mens uit de mensen.' Paulus heeft het zo gezegd in Romeinen 5:19: 'Want gelijk door de ongehoorzaamheid van dien énen mens (dat is Adam), velen tot zondaars gesteld zijn geworden, alzo zullen ook door de gehoorzaamheid van Eén (dat is de Heere Jezus Christus), velen tot rechtvaardigen gesteld worden.'

Ja, daartoe moest Die Middelaar en Verlosser, Mens zijn. Kijk gemeente, dat eiste God; dat vorderde God, zoals er in antwoord 16 staat. En daarmee komen wij opnieuw in aanraking met Gods recht. Maar nu in het licht van de Middelaar en de Verlosser. Dat is datzelfde recht, waar ook een zondaar mee van doen krijgt, al is het maar een klein beetje. Om te leren verstaan wie hij is, en wat hij verdiend heeft. Maar wat Christus ten volle heeft ervaren: dat eisende recht van God. Daaraan moest voldaan worden. Daarom moest de Middelaar een Mens zijn.

Gemeente, als we daarover vanmorgen nou eens mediteren, dan heeft God uit de hemel niet een Mens – laat ik het zo eens zeggen – van een jaar of dertig, zo uit de hemel op de aarde gezet. Alsof Hij ergens in de hemel een Mens geschapen had, op dezelfde wijze als Adam geschapen is. Neen, zo wilde God het niet. Maar die Mens, Die een Middelaar zou zijn voor een verloren zondaar, Die moest uit ons mensen voortkomen. Zoals wij uit Adam en Eva zijn voortgekomen, zo zou deze Mens ook uit Adam en Eva moeten voortkomen, in de weg van een bevruchting, en in de weg van een geboorte. Hij moest uit het menselijk geslacht voortkomen. Maar dan zo, dat als Hij zal geboren worden, dan zou Hij werkelijk zonder zonde moeten zijn. En hoe is dat nou mogelijk? Want Job heeft het al een keer gezegd: 'Wie zal een reine geven uit den onreine?' Hij heeft het met smart moeten zeggen: 'Niet één.'

Nu kom je toch voor een totale onmogelijkheid, gemeente? Hoe zou nu uit het menselijk geslacht een Mensje kunnen voortkomen, Die zonder zonde zou zijn? Een waarachtig en rechtvaardig Mens? Dat is toch haast onmogelijk? Maar wat bij de mens onmogelijk is, is mogelijk bij God. God heeft ervoor gezorgd, dat er uit de onreine Maria toch een rein Kind voort zou komen. Die niet alleen een waarachtig Mens zou zijn, maar ook een rechtvaardig Mens. Dat betekent een Mens zonder zonde. Dat is toch wel een wonder, gemeente? Als je alleen al bedenkt, uit wat voor geslacht de Heere Jezus wilde voortkomen. Als je zo de Schrift doorleest, en je kijkt wie Zijn ouders, grootouders en het voorgeslacht van de Heere Jezus zijn geweest?

Zouden jullie er een paar kunnen noemen, jongens en meisjes, uit het voorgeslacht van de Heere Jezus? Aan wie zou jij denken? Ja, misschien zegt er wel één: 'David, want Hij wordt in de Bijbel Davids grote Zoon genoemd.' Dat klopt. Ja, wie was David eigenlijk? Was dat nou zo'n beste man, zodat de Heere Jezus kon zeggen: 'David, ja, daar Ik wel uit voortkomen.' David ligt wel met Bathséba in bed. En God heeft Zich niet geschaamd.

Dan zie ik het volk Israël bij de stad Jericho komen. Kijk daar eens op de muur. Daar heeft jarenlang een hoer gewoond, Rachab. Een vrouw die leefde middenin de zonde, ten dode opgeschreven. Die de tijdelijke en eeuwige straffen had verdiend. Die het verdiend zou hebben, dat ze bedolven zou worden onder de muren van Jericho. Terwijl die vrouw daar in de zonde leefde, en van God noch gebod wist en elke nacht weer een andere man had. Toen had er in de hemel een stem geklonken, ook voor Rachab: 'Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde.' Kunt u het nog begrijpen, gemeente? En dan wordt die zondares gegrepen, en ze wordt in die heilige linie geplaatst, waaruit de Heere Jezus wilde voortkomen.

Wie durft nog te zeggen, dat het voor de grootste der zondaren *niet* is? Moet ik er hier nog meer noemen? Manasse? En dan die gruwelijke geschiedenis van Juda en Thamar? Salomo met zijn duizend vrouwen en alle afgoderij? En de Heere Jezus zegt: 'Ik schaam Mij niet, om uit zo'n geslacht Mens te willen worden.' Hoe gruwelijk dat voorgeslacht ook was, en hoe vol dat voorgeslacht ook was met allerlei zonden tegen de Wet des Heeren, toch is uit dat geslacht dat reine, heilige Kind Jezus voortgekomen. Een rechtvaardig Mens, Die geen erfzonde had. Die ook de erfsmet niet kende. Weet je het nog, catechisanten, van maandag? Daar hebben we het over gehad. Maar Hij zou honderd procent zuiver zijn; oprecht en zonder zonde.

Paulus zegt het later in Hebr. 7:26: 'Want zodanig een Hogepriester betaamde ons, heilig, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren, en hoger dan de hemelen geworden.' Een Mens, Die gemeenschap met God kan hebben. Een Mens, Die weer Beelddrager van God is. Een Mens, Die volkomen gehoorzaam is aan de Wet van God. Een Mens, Die daarbij zal betalen voor de schuld. Die de welverdiende straf zal gaan dragen voor een ander. Zó moest de Middelaar en Verlosser zijn. Rechtvaardig en waarachtig Mens. En zo kwam Hij ook op de aarde.

En zo is Hij verzocht geweest in alle dingen: Verzoekingen, lijden, ellenden, gevolgen van de zonden. Hij heeft in al die dingen iets geproefd, de ganse tijd van Zijn lijden, wat die eeuwige en tijdelijke straffen zijn. Maar gemeente, hoe heeft Deze Middelaar en Verlosser dat nu alles kunnen dragen? Nou, zegt de Heere, dan moet Hij ook waarachtig God zijn.

En nu kom ik voor iets, daar kan ik alleen maar, ja, wat moet ik zeggen? Daar kan ik alleen maar verwonderd over zijn. Ik kan er zo moeilijk woorden aan geven. Dat Die gróte God, Die zó in toorn ontbrand is, Die de zonde moet straffen, Die een hel moest openen voor zondaren die dat verdiend hebben, dat Diezelfde God voor zo'n unieke Middelaar heeft gezorgd. Die niet alleen rechtvaardig en waarachtig Mens is. Want al zou Die dat allemaal geweest zijn, dan nog had Hij die toorn Gods niet kunnen dragen. Maar dat Diezelfde Persoon ook God moet zijn. Dat betekent, dat God Zelf Mens moet worden.

Waarom moet Hij daadwerkelijk waarachtig God zijn? Nou, om twee redenen, zegt de onderwijzer: Wil werkelijk de straf gedragen kunnen worden, en wil werkelijk die onuitputtelijke toorn Gods gedragen kunnen worden, dan moet dat een Schepsel zijn, Die sterker is dan alle andere schepselen. En Wie alleen is sterker dan een schepsel? God. En daar moet u eens een ogenblik over nadenken. Als God gaat zorgen voor een Middelaar en Verlosser, Die de straf gaat dragen, dan moet dat wel een straf zijn, die niet eeuwig zou duren. Want anders zou er geen einde aan komen.

Dus God heeft van eeuwigheid uitgedacht, dat die eeuwige straf samengeperst zou worden in drie uren. Daarmee zou de straf nóg geconcentreerder en vreselijker zijn, om in die korte tijd van drie uren in de drie-urige duisternis de straf te dragen, en de toorn te dragen. En wil Die Middelaar en Verlosser dat kunnen volbrengen, dan kan het niet anders, of Hij moet God zijn. En zo Eén is er! Waar het van onze kant onmogelijk is. O, sta er toch eens bij stil, gemeente. Nu heeft Die heilige grote God daar Zelf voor gezorgd, dat God Mens wilde worden. O, wij waren in het paradijs zo hoogmoedig, dat wij de duivel gingen geloven. Dat wij als God zouden zijn, als we van de vrucht zouden eten. We hadden nooit als God kunnen worden. We hebben het wel gedacht. En in plaats van dat wij als God zouden worden, werden wij de ellendigste van alle mensen; verloren, verloren.

En waar een mens geen God kon worden, en daarmee God op het Vaderhart getrapt heeft, en in een eeuwige verwoesting terecht kwam, wilde God Mens worden en Hij bleef God. Laat ik het heel eenvoudig zeggen, jongens en meisjes. Toen de Heere God tegen Zijn Zoon zei: 'Mijn Zoon, U moet Mens worden. U zult God blijven, want U bent Mijn Zoon.' Toen wist de Heere God: 'Wat Mijn Zoon op de aarde moet gaan doen, zal niet mislukken. Dat zal volbracht worden, want Hij is God en Mens in Eén Persoon.' Ik kan het niet begrijpen en u en jij ook niet. We hoeven het ook niet te begrijpen. Maar dat Gods Geest zo in je hart zou werken, dat je het gaat bewonderen.

Dat je het werkelijk een wonder gaat vinden. Nu wordt die grote God, Die wordt Mens! En Hij blijft God, om de zonden voor een ander te dragen. En dan komt er nog iets bij: Omdat de Heere Jezus, Die Middelaar en Verlosser, God is, kan Hij ook de gerechtigheid en het leven verwerven, wat wij kwijtgeraakt zijn, en het ook wedergeven. Als Middelaar kan Hij dus de zaligheid verwerven. En dat niet alleen. Hij kan ook een zondaar daadwerkelijk zalig maken, om zo'n zondaar weer met God te verzoenen. Nou gemeente, zulk een Middelaar is er, en zulk een Middelaar en Verlosser heeft een zondaar nodig, om voor God te bestaan. Wie is Hij dan?

Onze tweede gedachte: Het geschonken Lam Gods. Wie is Hij? Onze Heere Jezus Christus. Gemeente, het is al zo rijk, als je toch in je leven hebt leren verstaan, dat je zo Iemand nodig krijgt. En als dan vanuit het Evangelie gepredikt wordt, dat zo'n Persoon er is, dan kan het niet anders, of er komt hoop en verwachting! Als het van je eigen kant nooit meer kan, en je hoort dat er een Persoon is, Die het wel kan. Dan krijg je toch hoop en verwachting? En is dat niet dikwijls de praktijk van het geestelijke leven, en ook van het beginnende geestelijke leven, als je ervan gaat horen? En toch ben je er ook weer niet tevreden mee. Ik hoop dat u begrijpt wat ik bedoel. Want er komt toch een honger en een dorst naar die Persoon, van Wie je gehoord hebt, dat Die het wel kan doen? Dan wil je Die toch kennen?

En daarom is het toch een begrijpelijke vraag hier uit de Catechismus: Wie is Hij dan? Wie is die Middelaar Die tegelijkertijd waarachtig God en rechtvaardig waarachtig Mens is? Uit die vraag kan ik ook wel een klein beetje opmaken, dat het dus in het geestelijke leven ook wel zo kan zijn, dat die Persoon onbekend is voor je. Dat je niet goed weet Wie Hij is, al heb je misschien duizend keer van Hem gehoord. Ik kan het uit de Bijbel wel aantonen. Dan denk ik weer eventjes aan die twee vrienden, waar we het kortgeleden ook over gehad hebben. Johannes en Andreas, die onder die scherpe prediking van Johannes de Doper gebracht waren. Nou, dan zie ik ze daar staan, en dan horen ze Johannes de Doper zeggen: 'Hij staat onder u, Die gij niet kent.'

Dus onder die mensen staat Hij al. Maar Johannes en Andreas kenden Hem nog niet. Ze hadden  nog niet persoonlijk ontmoet. Maar daar bleef het niet bij. Daar kun je het helemaal niet in uithouden, als het goed is. Daarom kwamen ze elke keer maar weer onder die prediking. Tot die dag, dat de Heere Jezus als het ware naar voren liep en aan Johannes de Doper – mag ik het eens zo zeggen – een teken gaf: 'Wijs Mij nu maar aan.' En toen kon Johannes de Doper niet meer zwijgen hè? Toen ging hij Hem aanwijzen: Zie!

Zo mag ik Hem vanmorgen aanwijzen: 'Zie het Lam Gods Dat de zonde der wereld wegneemt.' 'Zie het Lam Gods', dat is de Middelaar en Verlosser. 'Zie het Lam Gods.' Hij is een waarachtig en rechtvaardig Mens. 'Zie het Lam Gods.' Hij is van eeuwigheid tot eeuwigheid de Zoon van God. O, wat een boodschap, gemeente. Als je dat werkelijk mag horen met de oren van het geloof: 'Zie het Lam Gods.'

Voor Johannes en Andreas is dat een onvergetelijke dag geworden. Je kan het wel merken bij Johannes, als hij oud geworden is en hij als laatste Evangelist zijn Evangelie gaat schrijven, dan weet hij het nog. Hij schrijft over de tiende ure. Zie het Lam Gods. Toen de Messias aan hem geopenbaard werd als de Middelaar en Verlosser, Die aan al de eisen van God voldeed. O, Wie is Die Middelaar en Verlosser? Ken je die vraag ook vanuit je hart? Is die vraag ook in je hart geboren? Zijn hier vanmorgen zondaren die niets anders begeren dan Jezus te kennen, dan Die Middelaar en Verlosser te kennen? Die vanmorgen misschien ook moeten zeggen: Ik weet bijna niets van Hem. Wie is Hij toch? O, dat Hij ook aan mij Zichzelf zou openbaren. Onderzoek u eens op reis naar de eeuwigheid. Begeert u deze Middelaar? En als je Deze Middelaar begeert, hoe begeert u Hem dan? Verstaat u dat u de Middelaar en Verlosser nodig hebt, als een Middelaar Gods en der mensen?

Kijk, er zijn in de gemeente Gods in alle tijden en alle plaatsen onder de ware gelovigen ook tijdgelovigen, schijngelovigen. En die kunnen soms hele grote woorden uitspreken over de Heere Jezus Christus. En als je goed naar zulke mensen gaat luisteren, zijn ze vooral gericht op de Heere Jezus als Mens, Die moest lijden en sterven. Ze kunnen ontroerd raken onder de prediking. Dat er een lijdende Christus is. Ze worden ook aangespoord tot naastenliefde, als ze zien wat de Heere Jezus als Voorbeeld heeft nagelaten.

Maar wat mist een schijngelovige? Die mist het zicht, dat de Middelaar ook God moest zijn. En ze zullen het wel belijden: Hij is God. Maar ten diepste verstaan zij niet wat zij verdiend hebben. Ze verstaan ten diepste niet, dat zij straf verdiend hebben, en dat God vertoornd is vanwege de zonde. Maar als de Heere een goed werk in je leven gaat beginnen, dan ga je verstaan: Ik heb een Persoon nodig, Die inderdaad God en Mens is. En dan komt er een begeerte om Hem te kennen.

Wie is Hij? Wie is deze Middelaar? Die tegelijkertijd rechtvaardig en waarachtig God is, en waarachtig en rechtvaardig Mens is? O, hoor het Evangelie deze morgen: Onze Heere Jezus Christus. En wat belijdt de leerling dan op grond van Gods Woord? Die ons van God geschonken is. Het is toch haast niet te geloven, gemeente? Van God geschonken. Aan wie? Aan een doodschuldige zondaar. Aan een mens die geen voorwaarden meer heeft. Aan een mens die geen ja-maars meer heeft. Aan een mens die niets meer heeft dan alleen maar schuld, vijandschap, ellende en nood. Aan zo één heeft die grote God Zijn Zoon geschonken.

Zie het Lam Gods. O, zie vanmorgen de hemelen geopend. Al zit je daar misschien met die bevreesde herders in de velden van Efratha, omdat je iets van de heerlijkheid Gods hebt ervaren in je leven. Voor Wie je niet kunt bestaan. Maar daar klinkt te midden van dat heerlijke licht: U, voor u is heden geboren de Zaligmaker. Geboren, geschonken. O, arme zondaar, hoor het toch! Voor u, die de dood verdiend heeft, geschonken om niet.

Onze Heere Jezus Christus van God geschonken, Van Diezelfde God Die je eeuwig in de rampzaligheid zou moeten werpen. Van Diezelfde God komt de geschonken Middelaar en Verlosser. In Gods Woord staat het net iets anders, want de leerling citeert hier 1 Kor. 1:30: Daar staat dat Hij van God *geworden* is, uit God voortgekomen is. Ja, dat heeft Hij als Zoon van God – dat kan ik ook niet begrijpen, gemeente – maar in Psalm 2 staat: 'Ik zal van het besluit verhalen: de HEERE heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd.' Voortgebracht, maar in de tijd voortgekomen uit de maagd Maria. Geboren in de stal van Bethlehem. Neergelegd in de kribbe. Geworden ja, Mens uit mens, God uit God.

Verschenen bij God vandaan voor een schuldig mensenkind. Wie is Hij? Onze Heere. U begrijpt dat ik daar heel kort over ben, want straks komen al die Namen terug in de Catechismus. Maar ik wil er dit vanmorgen van zeggen: Wat betekent nou Heere? Dat Hij met Zijn bloed voor al de zonden van Zijn Kerk betaald heeft. En hen met datzelfde bloed uit de heerschappij van de duivel verlost heeft. Wie is deze Middelaar? Jezus, want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonde. Wie is deze Middelaar? Christus, die grote Profeet, Priester en Koning van Zijn Kerk.

O, wat een wonder dat Hij zó in de prediking geopenbaard mag worden vanuit de Schriften. Als Die aangewezen en aangeprezen mag worden. En als je werkelijk om Hem verlegen bent, en als je werkelijk hebt leren verstaan, dat Hij die enige Middelaar en Verlosser is, bij Wie je alleen genade kan vinden? Dan zal er een liefdesbetrekking op deze Heere Jezus Christus gaan komen. Ik heb het al meerdere keren op deze plaats mogen zeggen, en vanmorgen ga ik het weer zeggen, opdat het toch eens weerklank zou vinden in je schuldig hart.

Als Hij dan zo wordt uitgestald als het gepast Lam, van God geschonken, Die alles kan doen om je met God te verzoenen. Dan mag het bij tijden weleens gaan leven vanbinnen: Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk. En zulk Eén – het is er maar Eén ja – zulk Eén is mijn Liefste. Zulk Eén is Mijn Vriend, o dochters van Jeruzalem. En Hij is niet alleen aangewezen, maar Hij wordt ook geschonken. En als Hij je geschonken wordt gemeente, dan neem Hij alles mee wat je mist. Dan krijg je wijsheid om te leren verstaan, wie je zelf bent, Wie God is, Wie Hij is. En stapje voor stapje gaat de Heere leren, hoe je alleen door het geloof in Christus weer rechtvaardig voor God kan worden.

Ook in de weg van de heiligmaking zul je gaan verstaan: Buiten Christus kan ik niets. 'Zonder Mij kunt gij niets doen.' Ja, dat Hij geschonken is tot een volkomen Verlosser, om door deze aardse woestijn heen geleid te worden, om eenmaal opgenomen te worden in eeuwige heerlijkheid. Neen, dat leer je niet op één dag. Het ene kind van God zal er dieper onderwijs in krijgen, dan het andere kind van God. Er zijn kinderen van God, die in hun leven in de schaduw blijven. Maar toch leren ze allen hun zaligheid, en reinigmaking buiten henzelf in Christus te zoeken.

Voor al Gods kinderen gaat het gelden dat Hij de Liefste voor hen wordt. Die algenoegzame, volzalige Middelaar waar alles in te vinden is voor een alles missende zondaar. En hoe meer de Kerk des Heeren van Hem krijgt te zien, en hoe meer ze van Hem gaat horen, hoe sterker de liefdesband gaat worden. Hoe dieper ze leren zingen, wat we straks gaan zingen: Beminlijk Vorst Uw schoonheid hoog te loven, gaat al het schoon der mensen ver te boven. Genade is op Zijn lippen uitgestort, dies Gij eeuwiglijk van God gezegend wordt.

Hoe zul je dat nou alles weten, gemeente? Heel eenvoudig uit dit Boek. Zo eenvoudig is het, uit de Schriften. En dat brengt ons nog kort bij onze laatste gedachte. Hij is het gepredikte Lam. Zo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het Woord van God. Zul je dat nooit vergeten, gemeente? O, de Heere heeft duizend middelen tot Zijn beschikking. Maar het is Zijn gewone weg, om door dit eenvoudige Boek een zondaar wijs te maken tot zaligheid. En mis je nu Christus? Ga het nou niet hier zoeken, en ga het nou niet daar zoeken, maar zoek het nu eenvoudig in het Woord van God. Daar vond de kamerling het toch ook? In dat heilig Evangelie, want God is heilig.

Hij is de Auteur van de Schriften. Het is het werk van de Heilige Geest, Die heilige mensen ingeschakeld heeft, om dit tot stand te brengen. Daarom is het een *heilig* Evangelie. En tegelijkertijd is het Evangelie de blijde boodschap, dat spreekt van het welbehagen van God. Dat God in mensen een welbehagen heeft. Dat God van eeuwigheid Zich voorgenomen heeft, om goddelozen met Zichzelf te verzoenen. Om vloekwaardigen zalig te maken. Om machteloze zondaren een plaatsje te gunnen in dat Vaderhuis hierboven, om niet. Je kan er niets aan doen en je hoeft er niets aan te doen. Het is om niet.

Daarom: wil je Christus leren kennen? Onderzoekt de Schriften, want Die zijn het Die van Hem getuigen. Wat is de waarde van het heilig Evangelie voor u? O ja, ik weet het wel, als de Heilige Geest je gaat ontdekken aan je zonde en schuld, en je wordt ervan overtuigd, dan kunnen er tijden in je leven zijn dat je soms – ik zeg niet dat iedereen dat zo heeft –, maar dat je soms de Bijbel niet eens meer durft te openen, want op elke bladzijde komt het oordeel naar je toe. Maar dat wordt anders, als de Christus je aangewezen wordt. Dan komt er zo'n andere tijd in je geestelijke leven.

Dan word je als het ware naar het Woord getrokken. Dan word je naar de dienst des Heeren getrokken. En dan begeert je ziel niets liever, dan van Hem te horen. En waar je misschien een tijd in je leven hebt gehad, waar elke bladzijde sprak van de schuld, van het oordeel en van de straf. Daar gaat nu elke bladzijde schitteren van de Christus. Jongens en meisjes, Wie is de Eerste geweest in de Bijbel, Die over de Heere Jezus ging preken? Weet je dat? Dat was God Zelf. Toen Adam en Eva gezondigd hadden en de Heere vroeg: Waar zijt gij? Toen ze gedaagd werden voor de rechtbank van God. En wat wisten Adam en Eva, op dat moment, toen ze daar uit die struiken tot God kwamen?

Zij wisten: als we gehoorzaam waren gebleven, hadden we het eeuwige leven gekregen, en als we ongehoorzaam zouden zijn, moeten we sterven. Meer wisten ze niet. Ja, wij staan achter Genesis 3. Wij weten van de moederbelofte. Maar toen die twee uit de struiken werden geroepen, wisten ze nog van niks. Wat konden Adam en Eva nog verwachten? Eén ding: dat er vuur uit de hemel zou komen, en dat zou die twee mensen verteren. Deed God dat? Weet u wat ik God hoor zeggen? In plaats dat het vuur van Zijn toorn die zondaren treft, hoor ik Hem met macht en majesteit zeggen: *'Ik zal.'* De eerste belofte van het Evangelie. En daar gaat God Zelf Zijn Zoon aanwijzen.

En daar is het niet bij gebleven. Want de aartsvaders hebben het gehoord. Er zal een Zaad komen, waarin alle geslachten van de aarde gezegend zullen worden. En de profeten hebben Hem mogen aanwijzen. De Psalmen hebben van Hem getuigd. Heel de tabernakeldienst, en heel de tempeldienst spraken van de Christus. Maar het kon de zonde niet wegnemen. Al die lammetjes niet, al die stieren en bokken niet. En wat een bloed heeft er niet in de woestijnreis gevloeid in de tabernakel. En wat een bloed heeft er niet gevloeid in de tabernakel, in de tempel die Salomo heeft gebouwd.

Gemeente, onuitsprekelijk veel liters bloed hebben daar het tempelplein roodgekleurd, en niet één druppel kon de zonde wegnemen. En al die offers riepen om het grote Offer, Dat in de volheid des tijds heeft plaatsgevonden. Want ten laatste heeft Christus Zelf getuigd. En zo mag zondag aan zondag naast de scherpe prediking van de Wet, ook het Evangelie gepredikt worden en wordt de ganse gemeente opgeroepen: Laat u met God verzoenen. Om nou niet de zaligheid in jezelf te zoeken, en niet te denken dat het in je godsdienst ligt, niet in je tranen en je aangename gestalten.

Maar de zaligheid ligt enkel en alleen in die lieve Heere Jezus Christus. O, zondaar die nog steeds onbekeerd is: Sla toch acht op zo'n zaligheid. O, ik weet het wel: van nature doe je dat niet. En ik ga het je heel scherp zeggen, onbekeerde zondaar, zodat je met schuld naar huis gaat. Maar zolang je onbekeerd voortleeft en jij je niet bekeert, ben je niets anders aan het doen, dan Jezus te kruisigen. Dat is een scherpe prediking, ik weet het. En dan ga je met al je godsdienst ondersteboven. Met elke zonde die je doet, kruisig je Christus. Dat staat in het Woord! En durf je zo nog verder te leven? Stop met je ja-maars. Stop met je dogmatische redeneringen, maar buig eens, want je kruisigt Christus nog steeds. En zo ga je straks hier weg.

Of is het anders? En schreeuwt het uit de nood van je leven: 'Geef mij Jezus, of ik sterf, want buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf.' En als dat in waarheid in je hart gelegd is, zul je bij Hem terecht komen en zul je Hem leren kennen, als onze Heere Jezus Christus, Die geschonken is. En dan mag je Hem leren kennen, door de prediking van het Evangelie, en mag je bij tijden onder Zijn schaduw zitten vanwege Zijn spreken. En zeg je met de bruid uit het Hooglied: 'Ik heb groten lust in Zijn schaduw, en zit eronder, en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet' (Hooglied 2:3b).

Amen.

Zingen: Psalm 45:1:
Mijn hart, vervuld met heilbespiegelingen,
Zal 't schoonste lied van enen Koning zingen;
Terwijl de Geest mijn gladde tonge drijft;
Is z' als de pen van een, die vaardig schrijft.
Beminlijk Vorst, uw schoonheid hoog te loven,
Gaat al het schoon der mensen ver te boven;
Genâ is op uw lippen uitgestort,
Dies G' eeuwiglijk van God gezegend wordt.

Dankgebed.

Zingen: Psalm 89:8:
Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht;
Uw vrije gunst alleen wordt d' ere toegebracht;
Wij steken 't hoofd omhoog en zullen d' eerkroon dragen,
Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen;
Want God is ons ten schild in 't strijdperk van dit leven,
En onze Koning is van Isrels God gegeven.

Zegenbede.